

Vereeniging
Nederlandsch Historisch
Scheepvaart Museum

verkort jaarverslag 2019

inhoud

5	voorwoord
7	collectie en kennis in 2019
10	leden
13	nieuws vanuit het museum
17	financieel verslag 2019
24	jaarrekening 2019

voorwoord

In dit verslag leggen het Bestuur van de Vereniging Nederlandsch Historisch Scheepvaart Museum (het Bestuur) en de Raad van Commissarissen verantwoording af over het jaar 2019. Het verslag tracht een zo compleet mogelijk inzicht te geven in de activiteiten, positie en organisatie van de Vereniging Nederlandsch Historisch Scheepvaart Museum (de Vereniging), opgericht in 1916. De jaarverslaggeving is opgezet volgens de richtlijn RJK C-1 (jaarverslaggeving kleine organisaties zonder winststreven). Het volgen van deze richtlijn stelt zowel leden van de Vereniging als externe geldgevers in staat een helder en transparant beeld te krijgen van de financiële huishouding van de Vereniging. Dit laatste is uiteraard van belang voor het verkrijgen van externe financiële middelen alsmede van (eventuele) verkrijgingen uit nalatenschappen.

doelstellingen

De Vereniging heeft als doelstelling het bijeenbrengen, in stand houden en uitbreiden van de verzameling maritieme-historisch (kunst)objecten, met het oogmerk deze in het Nederlands Scheepvaartmuseum Amsterdam te exposeren.

De Vereniging biedt aan particulieren en bedrijven volop mogelijkheden om actief bij het Museum betrokken te zijn. Voor de leden worden er exclusieve activiteiten rond het Museum en de collectie georganiseerd. Voorts draagt de Vereniging bij aan het verspreiden van maritieme-historische kennis door middel van de ondersteuning van de Stichting Maritieme Leerstoel die de leerstoel zeegeschiedenis aan de Universiteit Leiden mede in stand houdt. En zorgt het dat de uitgebreide museumbibliotheek actief gebruikt kan blijven

worden. De periodieke uitgave van het (hernieuwde) magazine *Zeemagazijn*, de uitgave van een wetenschappelijk jaarboek en een uniek programma van fellowships worden ook gesteund door de Vereniging. Collectie, ledenactiviteiten en historische kennis vormen de belangrijkste elementen van de Vereniging.

verwerving van baten

Baten worden onder meer verkregen, al of niet voor specifieke projecten of aankopen, uit contributies en vrijwillige bijdragen van de leden, bijdragen van andere fondsen en sponsors, legaten, schenkingen en erfenissen al dan niet in natura, overdracht van aankopen (gedaan door het Museum), toevallige baten en opbrengsten uit het vermogen.

ANBI-status

De Vereniging heeft de status van "Culturele ANBI". Giften aan goede-doelenorganisaties zijn aftrekbaar van het belastbaar inkomen als de instelling is aangemerkt als een Algemeen Nut Beogende Instelling (ANBI). Voor een Culturele ANBI geldt vooralsnog in het algemeen een verhoogde aftrekbaarheid (125% voor particulieren van eenmalige of periodieke schenkingen).

Bestuurlijke zaken/samenstelling bestuur

De Vereniging wordt bestuurd door een onafhankelijk en onbezoldigd bestuur. Het Bestuur dient conform de statuten te bestaan uit ten minste vijf (5) en maximaal zeven (7) leden. Thans bestaat het Bestuur uit zes (6) leden. Tijdens de Algemene Ledenvergadering van 2019 was mevrouw dr. E.M. Jacobs aftredend en niet herkiesbaar en is de heer drs. H. de Bles in haar plaats benoemd.

collectie en kennis in 2019

De Vereniging bezit een collectie maritieme (kunst)voorwerpen die tot de wereldtop behoort. Ook in 2019 heeft zij zich ingespannen om deze internationaal vermaarde verzameling in stand te houden, uit te breiden en te presenteren in samenwerking met Het Scheepvaartmuseum Amsterdam. Tevens stimuleerde zij het gebruik van haar rijke collectie als bron van kennis, historisch besef en identiteit en ook ter inspiratie en innovatie.

collectie

De meest aansprekende aanwinsten in 2019 illustreren de breedte en variëteit van de collectie. Enkele voorbeelden zijn de aankoop tijdens Art Rotterdam van het vierluik *'The battel & water angle'* van Ade Darmawan, waarmee de prentkunstenaar een hedendaagse visie geeft op het koloniaal verleden. Verder werden een zeventiende-eeuwse entersabel, een tinnen dienblad met de afbeelding van een achttiende-eeuws koopvaardijschip, een aquarel vervaardigd door Johan Hendrik van Mastenbroek (1875-1945) van een

motorschip waar de bemanning op het dek bezig is met het pavoiseren van het schip, een tekening van een futuristische prauwenrace door Robbert Das, een omvangrijke selectie havenspeelgoed vervaardigd door Bruynzeel in de oorlogsjaren 1944-1945 en een collectie van 126 glasnegatieven die het dagelijks leven aan boord van een koopvaardijschip van de Stoomvaart Maatschappij 'Nederland' rond 1909 laten zien, aan de collectie toegevoegd.

In 2019 heeft de Vereniging geen voorwerpen afgestoten.

bruiklenen

De Vereniging heeft 152 voorwerpen in langdurig bruikleen uitstaan bij achttien instellingen, waarvan er gedurende het verslagjaar elf objecten zijn geretourneerd en vijf aan de bruikleennemer zijn overgedragen. In 2019 gaf zij vijftien objecten uit haar collectie in tijdelijk bruikleen aan zes andere musea.

Audit Commissie Collectiebeheer

De Vereniging kent een Audit Commissie Collectiebeheer (ACC), bestaande uit drie leden, die door toetsing en toezicht het Museum scherp houdt in het goed beheer van de collectie van de Vereniging (inclusief bruiklenen). In de periode mei 2018-mei 2019 hadden mevrouw M. van de Ven, de heer F. Bos (voorzitter) en de heer R. Kok zitting in de commissie.

De ACC toetste op 16 januari in het Museumgebouw en op 20 maart en 16 december in het depotgebouw de stand van zaken op het terrein van Collectiebeheer op een aantal punten, die zij in overleg met het Museum als actueel selecteerde. De ACC gaf bijzondere aandacht aan het uitwerken en implementeren van procedures opgenomen in het Handboek Collectiebeheer. Zij beoordeelde de administratieve verantwoording van inkomende en uitgaande museumobjecten, zowel aanwinsten als bruiklenen, en het afstotingsprotocol.

kennis

Haar tweede doelstelling, het vergroten en verbreiden van kennis over de Nederlandse maritieme geschiedenis en cultuur, probeert de Vereniging op diverse manieren te realiseren.

Zeemagazijn

In 2019 kreeg de 46ste jaargang van het *Zeemagazijn* een ingrijpende make-over waarvan het resultaat in oktober van de drukpers rolde. Waar het oude format zes tot zeven korte artikelen telde waarin medewerkers van het Museum objecten uit de collectie in een bredere context plaatsten, appelleert het vernieuwde *Zeemagazijn* aan een breder lezerspubliek, met interviews met onder andere een levende kunstenaar, uitgebreide beeldreportages, achtergrondartikelen geschreven door de conservatoren, fellows en onderzoekers van het Museum en externe auteurs. Het oude *Zeemagazijn* verscheen drie keer per jaar en bestond uit 20 bladzijden per editie, het nieuwe magazine verschijnt twee keer per jaar en kent 58 bladzijden.

jaarboek

Het jaarboek was in 2019 gewijd aan het Noordpoolgebied, het onderwerp dat ook centraal staat in de twee grote najaars-tentoonstellingen in het Museum: *Strijd om het IJs* en *Rijzend Water*. In twintig bijdragen wordt de ontdekking en exploitatie van het Noordpoolgebied in de afgelopen vierhonderd jaar belicht, maar wordt ook aandacht besteedt aan de gevolgen van de klimaatcrisis voor deze belangrijke regio. De artikelen werden verzorgd door de wetenschappelijke staf van het Museum en externe deskundigen op het gebied van Arctische geschiedenis, militaire geschiedenis en klimaatonderzoek. Het jaarboek werd samengesteld door conservatoren Sara Keijzer en Diederick Wildeman en redacteur Sanne Koch.

De 29ste editie van het jaarboek kon verschijnen dankzij financiële steun van een aantal fondsen en bijdragen door leden van de Vereniging.

fellowships

De Vereniging ondersteunt met een financiële garantie en een jaarlijkse bijdrage door de Fellowshipskring het Fellowshipsprogramma Het Scheepvaartmuseum, dat mede op initiatief van de Vereniging is gecreëerd. De beurzen bieden (jong) talent gelegenheid wetenschappelijk onderzoek te doen op basis van de uitzonderlijke maritieme verzameling van de Vereniging.

In 2019 waren drie fellows actief in het Museum. In het kader van het Prof. J.C.M. Warnsinck Fellowship waren dit Isaac Vogelsang en Romy Beck en voor het Dr. Ernst Crone Fellowship Erik Odegard. De onderzoekers hebben zich, in nauwe samenwerking met conservatoren en externe deskundigen, gericht op de iconografie van zeventiende-eeuwse admiraalsportretten (Vogelsang), de vervaardiging en verspreiding van achttiende-eeuwse gelegenheidsglazen met afbeeldingen van walvisvangst (Beck) en het manuscript dat ten grondslag lag aan de eerste Nederlandse zeereis naar Azië (Odegard).

De onderzoeksresultaten werden gepresenteerd in verschillende artikelen en lezingen. Hanna de Lange, Warnsinck Fellow 2018, sprak over de verbeelding van het spiegelgevecht in de schilderkunst, en de eerdergenoemde Crone Fellow Erik Odegard presenteerde zijn onderzoek tijdens de goed bezochte fellowshipsmiddag op 22 februari 2019. Verder verzorgden conservatoren Diederick Wildeman en Cécile Bosman dit jaar een lezing waarmee de Fellowshipsmiddag een breed overzicht gaf van het wetenschappelijk onderzoek dat in het Museum plaatsvindt.

In het kader van haar kennisdoelstelling ondersteunt de Vereniging de Stichting Maritieme Leerstoel die de leerstoel zee-geschiedenis aan de Universiteit Leiden mede onderhoudt. Dit is de enige plaats in Nederland waar studenten een volledige BA- en MA-opleiding tot maritiem historicus kunnen volgen. De reguliere leerstoel wordt voltijds bekleed door prof. dr. M. van Groesen.

De leden blijven - naast de collectie - de belangrijkste pijler van onze Vereeniging. Velen van hen zijn al lang, soms tientallen jaren, lid en vormen zo belangrijke ambassadeurs voor de Vereeniging. Door de verschillende activiteiten die binnen en buiten het Museum georganiseerd worden, blijven zij elkaar ontmoeten. Daarnaast zorgt hun financiële bijdrage ervoor dat de Vereeniging aankopen kan doen, die in het Museum tentoon worden gesteld.

toekomstbestendig

Ook in 2019 lag een belangrijke focus in het toekomstbestendig maken van de Vereeniging. Dit hebben we gedaan door aandacht te hebben voor het behoud van de huidige leden, groei van de kring van jongere leden (25-35 jaar), alsmede het continueren en uitbreiden van de 250- en 1000 euro-geefkringen. Er waren toe-

gespitste activiteiten per doelgroep/geefkring. Daarnaast werden ook activiteiten georganiseerd voor alle leden.

Er werd gezocht naar mogelijke samenwerkingen met verenigingen met vergelijkbare (historische) interessegebieden en met vriendenverenigingen van andere musea. Door een samenwerking zouden activiteiten gezamenlijk georganiseerd kunnen worden en zou het lidmaatschap van de Vereeniging sterker gemaakt kunnen worden. Het Scheepvaartmuseum ontving Vrienden van het Rijksmuseum en een bezoek van onze leden aan het Rijksmuseum was gepland voor april 2020, maar is tot nader order uitgesteld. Deze mogelijkheden om tot een aantrekkelijker propositie te komen worden verder onderzocht.

Het bestuur heeft voorgesteld om een activiteitencommissie in te stellen, met daarin een aantal enthousiaste leden. De bedoeling is dat die naast de bestaande programmering meedenkt over een aantal kleinschalige activiteiten voor de leden, zoals leesavonden, cursussen en/of excursies. Zo zou het lidmaatschap nog interessanter kunnen worden gemaakt. In 2020 zal dit verder vorm krijgen.

activiteiten/ledenontvangsten

In 2019 organiseerden Vereeniging en Museum in nauwe samenwerking weer tal van activiteiten en bijeenkomsten voor de leden van de Vereeniging. De activiteiten werden goed bezocht. Het is goed om te merken dat zoveel leden deze bijeenkomsten waarderen. Hiernaast een overzicht van de activiteiten.

- **1 februari** - VrijMiBOOT, wervingsevent voor de Jonge Compaaenen
- **22 februari** - Fellowshipsbijeenkomst, de collectie als basis voor onderzoek

- **17 april** - Jaarlijks Zeilkringediner

- **9 mei** - Opening tentoonstellingen *Republiek aan Zee* en *Cartografie & Curiosa*

- **14 mei** - Algemene Ledenvergadering

- **11 juli** - Zomerse vaartocht Zeilkring

- **12 juli** - VrijMiBOOT, wervingsevent voor de Jonge Compaaenen

- **3 oktober** - Preview najaarstentoonstellingen *Strijd om het IJs* en *Rijzend Water*

- **2 november** - Museumnacht Amsterdam, wervingsevent voor de Jonge Compaaenen

geefkringen

jonge Compaaenen

De kring van jongere leden van de Vereeniging heeft dit jaar een naam gekregen: Jonge Compaaenen. In 2017 is deze kring opgericht en de afgelopen jaren fors

gegroeid. Momenteel telt de Vereeniging 77 Jonge Compaaenen, dat is een groei van 133% ten opzichte van 2017. Deze groei is met name te danken aan een samenwerking met verschillende Amsterdamse roei- en zeilverenigingen. De leden van deze kring betalen 75 euro per jaar.

fellowshipskring

De begunstigers in deze geefkring maken het door middel van hun gift mogelijk dat er fellows een onderzoek kunnen doen aan de hand van de collectie.

de Zeilkring en de Collectiekring

De Zeilkring is vijf jaar geleden opgezet. Leden van deze kring zijn zeilers in de leeftijd tussen 35 en 55 jaar en betalen ieder 1000 euro per jaar. De Zeilkring kent een gestage groei. In 2019 liep de vijfjaarstermijn van de eerste leden van deze kring af. Primaire focus was behoud van de huidige leden, maar daarnaast zijn er ook dit jaar weer een aantal nieuwe leden bijgekomen. Daarnaast is er de Collectiekring. De leden van deze kring hebben een grote liefde voor maritieme geschiedenis. Voor deze twee kringen is dit jaar weer een aantal activiteiten georganiseerd, die tevens fungeerden als wervingsmoment voor nieuwe leden. In 2019 had de Zeilkring een specifiek geefdoel, de aankoop van een aquarel van Van Mastenbroek.

nieuws vanuit het museum

Het Museum heeft in 2019 twee nieuwe semipermanente presentaties geopend.

Met de opening in mei 2019 van de Hoofdgalerij op de begane grond van het Museum is de relatie tussen gebouw en collectie voor bezoekers meer zichtbaar geworden. Met deze nieuwe opstelling, waarbij aan de hand van 50 topstukken het verhaal van de Republiek der Nederlanden wordt verteld, laat het Museum haar positie als toonaangevende museale instelling goed zien. De tentoonstelling plaatst een vertelde geschiedenis onder meer binnen een bredere context, waarbij ook de keerzijde van de economische voorspoed en culturele rijkdom naar voren komt. Gelijktijdig opende het Museum de nieuwe semipermanente opstelling *Cartografie & Curiosa*, waarin te zien is hoe de Nederlandse zeevaarders vanaf de zeventiende eeuw hun weg vonden en op welke manier deze reizen het Europese wereldbeeld bepaalden.

In oktober openden vervolgens *Rijzend Water* van fotojournalist Kadir van Lohuizen en *Strijd om het IJs*. In deze twee tentoonstellingen staan de confronterende gevolgen van het smeltende Noordpoolijs en de stijgende zeespiegel centraal. De tentoonstellingen sluiten goed aan bij de nieuwe koers van het Museum om betrok-

ken en urgent te zijn, en laten zien hoe de mens geconfronteerd wordt met grote uitdagingen. Door maritieme ontwikkelingen uit het verleden, heden en toekomst aan te grijpen probeert het Museum de dialoog over actuele thema's, zoals in dit geval de klimaatcrisis, te stimuleren. De tentoonstellingen kregen veel media-aandacht, zoals de voorpagina en een special in *Trouw*, en in een uitzending van *EenVandaag*. Bij de tentoonstelling *Strijd om het IJs* is een tentoonstellingspublicatie verschenen.

Deze vier nieuwe opstellingen in 2019 dragen gezamenlijk bij aan de nieuwe koers van het Museum en het motto 'Water verbindt werelden': ze laten de bezoeker via steeds andere vertelperspectieven zien hoe sterk de samenleving en de maritieme wereld verbonden zijn, en welke impact dat heeft op het leven van zoveel individuen.

De tijdelijke tentoonstelling *Sea of Tranquillity* van internationaal gerenommeerd kunstenaar Hans Op de Beeck sloot 9 juni, en *ms Oranje | Koers gewijzigd*, over het iconische passagiersschip de Oranje sloot op 18 juli. Verder sloot de Schilderijenzaal op 11 maart, om meer ruimte te maken voor tijdelijke tentoonstellingen. Een deel van die collectie vond opnieuw plek op de begane grond in *Republiek aan Zee*.

The Marshall
Islands

Financieel verslag 2019

(bedragen tussen haakjes hebben betrekking op de overeenkomstige posten in 2018)

resultaat samenvattend

Het jaar 2019 resulteerde in financieel opzicht in een uitzonderlijk positief resultaat van € 735.989 (- € 135.001). Dit resultaat is op de volgende manier tot stand gekomen:

- (I) Aankopen inclusief restauratiekosten ter hoogte van € 97.057 voor de collectie ten opzichte van € 264.326 vorig jaar;
- (II) Een prachtig beleggingsresultaat ter hoogte van € 855.127 (- € 121.544);
- (III) Een daling van contributies ter hoogte van € 79.151 (€ 90.094) en daarnaast een klein bedrag van € 1.326 (€ 169.880) te danken aan nalatenschappen;
- (IV) Een stijging van wervingskosten, beleggingskosten en overige kosten tot € 75.607 (€ 67.044).

staat van baten en lasten

baten

contributies en bijdragen

De contributie ontvangsten en bijzondere bijdragen van leden daalden tot € 79.151 ten opzichte van het vorig jaar (€ 90.094). Het aantal leden daalde van 1.037 naar 954.

De wijze van leden- en fondsenwerving, communicatie en publiciteit op basis van de nieuwe overeenkomst tussen Het Scheepvaartmuseum en de Vereniging (en Het Compagniefonds) vindt plaats in goede samenwerking en onderlinge afstemming.

erfenissen

In 2019 werden er uit de afwikkeling van nalatenschappen en legaten een restbedrag ontvangen met een totaal van € 1.326 (€ 169.880). Voor de ontvangen gelden werden geen bestedingsdoelen genoemd. Derhalve komen deze ten goede aan de algemene doelstellingen van de Vereniging.

bijdragen Jaarboek

De bijdrage aan het Jaarboek 2019 kwam op een totaal van € 4.872 (€ 6.201). De Vereeniging is de betreffende schenkers veel dank verschuldigd.

Het Compagnie Fonds

Het aandeel van de Vereeniging in de opbrengst van de participaties van Het Compagnie Fonds, waarvan de Vereeniging indertijd een der oprichters was, resulteerde in € 8.900 (€ 5.900).

beleggingsopbrengsten

Het totale beleggingsresultaat was uitzonderlijk hoog met € 855.127 (- € 121.544). In het kader van het vermogensbeheer, ondergebracht bij InsingerGilissen Bankiers, vond de afgelopen jaren een verschuiving plaats naar een duurzame aandelenportefeuille.

Het koersresultaat bedroeg € 824.232 (-€ 135.654), waarmee het totale beleggingsresultaat na kosten 15,9% (-2,85%) bedroeg. Het koersresultaat is een moment in de tijd.

Wij beseffen ons terdege de volatiliteit van de beurskoersen, zeker in deze woelige tijden met de impact van het coronavirus sinds begin 2020.

De door InsingerGilissen berekende fee voor het vermogensbeheer bedroeg € 32.554 (€ 29.624). Deze fee bedraagt 0,5% per jaar exclusief BTW gerelateerd aan de omvang van het belegde vermogen exclusief liquide middelen.

lasten

bestedingen aan de doelstellingen

• collectieaankopen

De Vereeniging besteedde in 2019 € 97.057 (€ 264.326) voor collectieaankopen inclusief restauratiekosten.

• kennisdoelstellingen

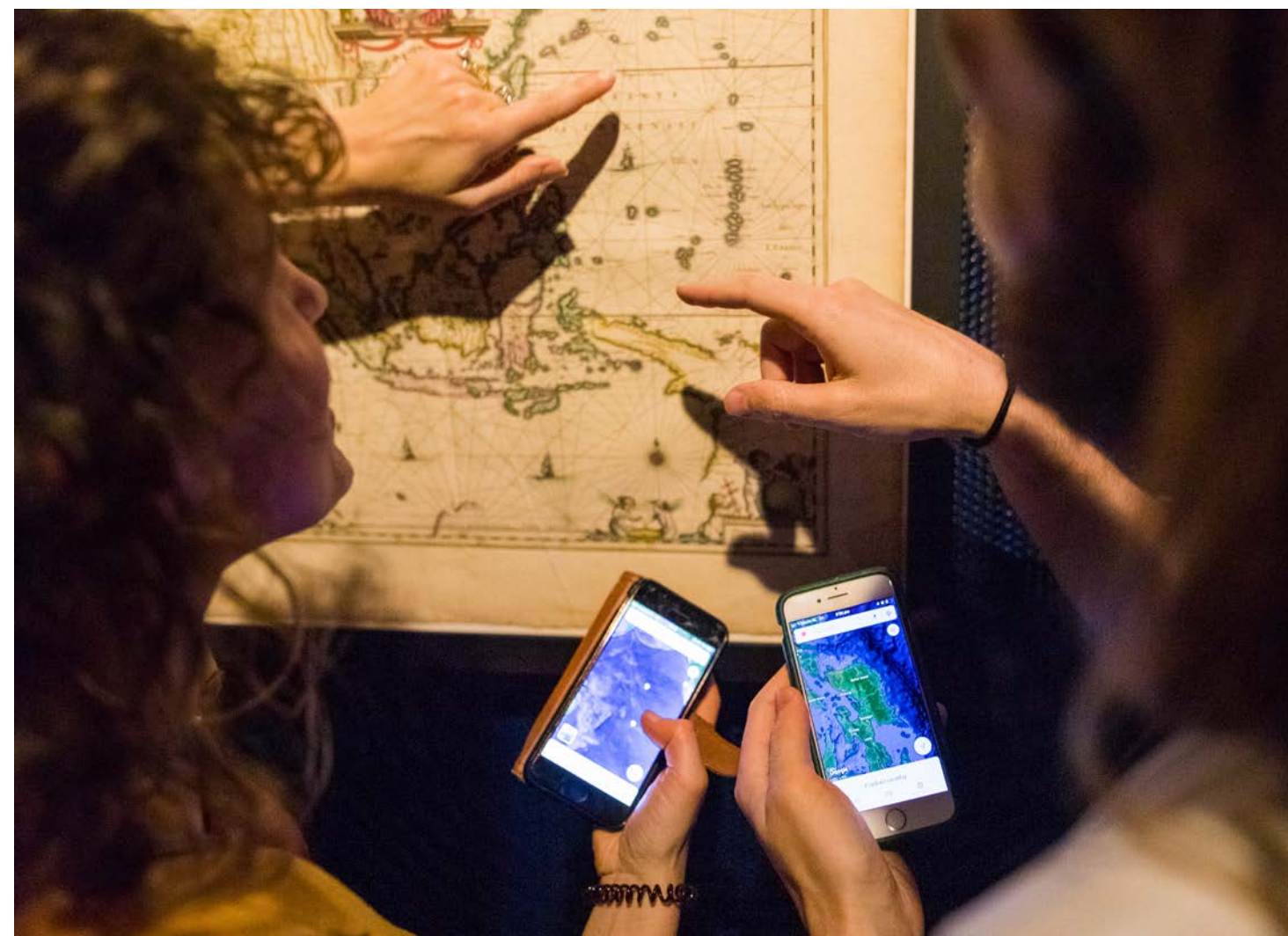
De bijdrage aan de Stichting Fellowships bedroeg € 6.317 (€ 7.132) en de Maritieme leerstoel Leiden deed slechts een gering beroep op de Vereeniging dit jaar, namelijk € 639 (€ 7.500).

Het Fellowshipprogramma is een van de manieren waarop de Vereeniging haar tweede doelstelling verwezenlijkt. De collectie is het belangrijkste onderwerp van studie doch men richt zich ook op de maritieme geschiedenis en ontwikkelingen in het algemeen. De studies en publicaties verbinden het Museum met een netwerk van wetenschappelijke onderzoekers en instellingen in binnen- en buitenland en leveren een bijdrage aan het publieksprogramma van het Museum.

De Stichting Fellowships heeft de Vereeniging gevraagd haar voor de periode 2015-2019 voorwaardelijk te ondersteunen middels schenkingen voor de Crone en Warnsinck Fellowships, tot een bedrag van maximaal € 32.500 per jaar. Het bestuur heeft hier positief op gereageerd en wil de aanvraag ondersteunen zolang de financiële situatie van de Vereeniging dit, volgens het bestuur, toelaat en de kwaliteit en presentatie van het onderzoek door de Fellows is verzekerd. De Stichting Fellowships zal zelf actief fondsen blijven werven voor financiering van haar doelstellingen. Het bestuur ziet geen noodzaak om voor deze voorwaardelijke toezegging een aparte reserve te vormen.

verdere lasten

De kosten van het blad *Zeemagazijn* zijn hoger uitgevallen. In 2019 was dat € 12.516 (€ 8.282). De kosten van het Jaarboek ten bedrage van € 15.745 (€ 15.611) zijn nagenoeg hetzelfde als vorig jaar. De kosten voor beheer en financiële administratie, waaronder mede de accountantskosten, daalden tot € 18.783 (€ 20.383).

balans en financieel beleid ten aanzien van vermogen, reserves en bestemmingsfondsen

De Reserves en Bestemmingsfondsen stegen in overeenstemming met het resultaat tot € 6.266.388 (€ 5.530.399).

reserves

De Vereeniging kent de volgende reserves en fondsen: Continuïteitsreserve, Bestemmingsreserves en Bestemmingsfondsen.

continuïteitsreserve

De reserve bedraagt per einde boekjaar € 65.000 (€ 65.000). Deze reserve is gevormd met als doel de dekking van risico's op korte termijn en voorts om te kunnen voldoen aan de daarbij behorende

verplichtingen, zoals de leden- en financiële administratie, de bankkosten en de bijdrage ten behoeve van kennis over de collectie. Het bestuur acht de huidige omvang toereikend.

bestemmingsreserve Doelen

Deze "algemene" reserve steeg aanzienlijk per einde boekjaar tot € 4.459.173 (€ 3.996.127). Deze reserve is gevormd om uit het beleggen van de betreffende gelden een zo continue mogelijke inkomstenstroom te verkrijgen, die naast de contributie-opbrengsten en andere bijdragen en schenkingen, aangewend wordt voor aankopen ten behoeve van collectievorming, alsmede het verbreiden van kennis over de collectie en maritieme kennis in het algemeen.

Het doel is om de Algemene reserve te doen groeien met tenminste de inflatie zodat uit het beleggingsresultaat stelselmatige aanvulling van de Bestemmingsreserve Aankopen plaatsvindt om aankopen te financieren. Het is niet de bedoeling dat uit het beleggingsresultaat lopende kosten van de Vereeniging worden gedekt. Verder blijven schenkingen, legaten en erfenissen essentieel voor uitbreiding van de Collectie en daarmee de kwaliteit van het Museum.

bestemmingsreserve Aankopen

Deze reserve Aankopen moet de mogelijkheid bieden om aankopen te doen die het daarvoor begrote gemiddeld jaarlijkse bedrag te boven gaan. Grotere aankopen worden hiermee mogelijk gemaakt. Het bestuur streeft naar een reserve in om-

vang tussen de € 200.000 en € 500.000 naast het gevormde Balfoort-Roggeveen-fonds. Zeer grote aankopen kunnen en moeten doorgaans plaatsvinden met de 'ad hoc' ondersteuning van een aantal grote vermogensfondsen. De kleinere en middelgrote aankopen (tot enkele honderdduizenden) worden in de praktijk grotendeels of geheel door de Vereeniging, al of niet samen met door het Museum gealloceerde verkregen gelden, gefinancierd.

De reserve bedraagt per einde boekjaar € 422.943, waarbij een toevoeging à € 370.000 is gedaan rekening houdend met de toezegging van de Vereeniging voor de aankoop van twee wandtapijten van Willem van de Velde de Oude begin 2020.

bestemmingsfondsen

Het totaal van de bestemmingsfondsen bedraagt per einde boekjaar € 1.319.272 en is onveranderd ten opzichte van vorig jaar. Deze fondsen zijn rechtstreeks verkregen uit schenkingen en nalatenschappen met als doel om gedurende een langere periode een bijdrage te leveren aan algemene en specifieke doelstellingen of projecten van de Vereeniging. Een nadere toelichting op de bestemmingsfondsen wordt gegeven bij de "Toelichting op de balans" in de jaarrekening.

beleggingsbeleid

Toename van belegbaar vermogen blijft gewenst bij handhaven van het beleggingsbeleid om, tegen de achtergrond van de huidige lage renteniveaus, een stabiele stroom van rente en dividendinkomsten te verzekeren bij continue stijgende prijzen van objecten voor de collectie.

uitgangspunten

- Het gekozen risicoprofiel is "gebalanceerd", met een beleggingshorizon van 10 jaar. De belangrijkste indicator is het deel wat gemiddeld in aandelenfondsen/zakelijke waarden mag worden belegd, zijnde 50% van beleggingen en belegbare liquiditeiten, plus of minus circa 10% met het oog op marktontwikkelingen. De rest is belegd in rente dragende waarden en liquiditeiten.
- De beleggingsportefeuille is in de loop van 2018 omgezet naar een duurzame portefeuille.

Aangezien koersresultaten niet worden begroot vindt men dit opbrengstpercentage niet direct terug in de begroting.

- De obligatieportefeuille is de kern voor het genereren van inkomsten, maar deze staan echter al enkele jaren sterk onder druk vanwege lage rentestanden door het beleid van de ECB. De investeringen in aandelenfondsen zijn bedoeld om het vermogen tenminste in waarde vast te houden zonder te streven naar "out performance". De beleggingsinkomsten zijn daarom sterk afhankelijk geworden van rendement op de zakelijke waarden, die echter volatiel zijn.
- De aandelenfondsen zijn sterk gespreid om het risico enigszins te beperken.
- Er wordt niet geïnvesteerd in gestructureerde producten, hedge funds en commodities.
- Er wordt naar gestreefd om een bedrag tussen de € 300.000-500.000 liquide te hebben om snel te kunnen reageren als er zich een interessante mogelijkheid voor een aankoop voordoet.
- Vanuit governance-oogpunt is in 2016 echter besloten het vermogen in beheer te geven aan InsingerGilissen Bankiers.
- Voor het volgen van- en adviseren in het beleggingsbeleid bestaat een Beleggingscommissie samengesteld uit twee commissarissen, de penningmeester, een tweede bestuurslid en twee leden van de Vereeniging. Deze commissie overlegt enkele malen per jaar, waarvan tenminste één keer met de betrokken vermogensbank.

gebeurtenissen sinds balansdatum

Geen.

begroting 2020

Voor 2020 worden de contributie- en bijdragenopbrengsten, geschat op € 95.000. De baten van Het Compagnie Fonds blijven op hetzelfde niveau als in 2019 met circa € 10.000. Diverse gebruikelijke kostenposten worden verwacht min of meer gelijk te blijven. Er resteert een ruimte van circa € 40.000 als bijdrage aan de bestemmingsreserve Aankopen bij een sluitende begroting. Dit is inclusief de jaarlijkse € 10.000 voor restauraties. Echter gezien de aankoop van de wandtapijten in januari 2020, met de toezegging van € 370.000 vanuit de Vereeniging, hebben wij ervoor gekozen om de bestemmingsreserve te verhogen met hetzelfde bedrag tot een totaal van € 410.000. Daardoor komen we uit op een gebudgetteerd verlies van € 370.000. Beleggingsresultaten worden zoals gebruikelijk niet begroot.

risico's en onzekerheden

De Vereeniging en haar eigendommen lopen in principe risico's ten aanzien van -juiste- aankopen, diefstal, schade, kwijt-raken e.d. van objecten van de collectie, aansprakelijkheid in het maatschappelijk verkeer, financiële marktrisico's met betrekking tot de belegging van het vermogen, fouten en fraude met betrekking tot het administratieve beheer en administratie, het zich houden door partijen aan de overeenkomsten met de Staat der Nederlanden en Het Scheepvaartmuseum.

Het bestuur is van mening dat dergelijke risico's voldoende worden onderkend, beheerst en voor zover mogelijk en nuttig op voldoende wijze worden gemitigeerd bijvoorbeeld door de beschikbaarheid en inschakeling van deskundigen, afspraken met het Museum, beleid en maatregelen van en door het Museum, procedures, controles, en/of verzekeringen. De Vereeniging wordt uiteraard geconfronteerd met onzekerheden ten aanzien van de toekomstige positie van de ontwikkeling van het ledenaantal en baten, de ontwikkeling van het Museum, vermogensopbrengsten, ontwikkelingen op de markt voor museale objecten etc.

De openstelling van het naburige Marineterrein is uitgesteld. Met betrekking tot de veiligheid van het collectiedepot "Het Behouden Huis", dat zich op de belendende terreinen bevindt, is dit goed nieuws.

toekomstig beleid

Zoals eerder vermeld, blijft het marketingbeleid van Het Scheepvaartmuseum en de Vereeniging, de leden- en fondsenwerving en samenwerking met het Compagnie Fonds onze aandacht houden.

tot slot

De Vereeniging is degenen die aan haar hebben geschonken of hebben bijgedragen, waaronder particulieren, alle leden van de Vereeniging, waaronder mede diegenen die deel uitmaken van de Fellowshipskring, de Zeilkring, de Collectiekring en daarnaast Het Compagnie Fonds, en alle andere fondsen en sponsors zeer erkentelijk. Daarnaast wil zij haar waardering uitspreken voor de plezierige en constructieve samenwerking met Directie alsmede de samenwerking met de medewerkers van het Museum en hun ondersteuning voor de activiteiten en administratie van de Vereeniging.

Het Bestuur

Amsterdam, 16 maart 2020.

jaarrekening 2019

balans per 31 december 2019

na resultaatbestemming	euro	euro
	31 december 2019	31 december 2018
activa		
materiële vaste activa		
vorderingen en overlopende activa	16.610	27.492
effecten	5.986.549	5.163.894
liquide middelen	358.103	372.600
totaal	6.361.261	5.563.986
passiva		
reserves en fondsen		
reserves		
• continuïteitsreserve	65.000	65.000
• algemene Reserve	4.459.173	3.996.127
• bestemmingsreserve Aankopen	422.943	150.000
	4.947.116	4.211.127
bestemmingsfondsen		
. Warnsinck Fonds	28.072	28.072
. A.J. Eschauzier Fonds	0	0
. H.P.A. Eberwein Fonds	0	0
. Balfoort-Roggeveen Fonds	1.291.200	1.291.200
	1.319.272	1.319.272
	6.266.388	5.530.399
kortlopende schulden		
	94.873	33.587
totaal	6.361.261	5.563.986

staat van baten en lasten over 2019

	euro	euro	euro	euro
	begroting 2020	werkelijk 2019	begroting 2019	werkelijk 2018
baten				
baten leden & nalatenschappen	95.000	80.477	105.000	259.974
baten aankopen	0	0	0	90.000
rentebaten en baten uit beleggingen	35.000	855.127	35.000	-121.544
baten bijdragen Jaarboek	7.500	4.872	10.000	6.201
overige baten (Het Compagnie Fonds)	10.000	9.660	7.500	12.363
som der baten	147.500	950.136	157.500	246.994
lasten				
bestedingen				
verwerving collectie	410.000	97.057	40.000	264.326
verwerving Warnsinck collectie	0	0	0	0
kennis collectie	22.500	22.700	30.000	30.244
	432.500	119.757	70.000	294.569
wervingskosten baten				
kosten leden & nalatenschappen	30.000	34.212	30.000	29.618
kosten van beleggingen	30.000	32.554	30.000	29.624
overige kosten + onvoorzien	7.000	8.840	7.500	7.802
	67.000	75.607	67.500	67.044
beheer en administratie				
kosten beheer + financiële administratie	18.000	18.783	20.000	20.382
som der lasten	517.500	214.147	157.500	381.995
som van baten en lasten	-370.000	735.989	0	-135.001
resultaatbestemming				
toevoeging/onttrekking aan :				
continuïteitsreserve		0		0
algemene reserve		463.046		-111.460
bestemmingsreserve aankopen		272.943		-225
Warnsinck Fonds		0		0
A.J. Eschauzier Fonds		0		-4.540
H.P.A. Eberwein Fonds		0		-18.776
Balfoort-Roggeveen Fonds		0		0
totaal		735.989		-135.001

